

BÀI 2 - TỔNG QUAN VỀ MỤC TIÊU 90-90-90 TRONG PHÒNG CHỐNG HIV/AIDS VÀ MÔ HÌNH THÍ ĐIỂM “XÉT NGHIỆM KHÔNG CHUYÊN”

USAID
TƯ NHÂN DÂN MỸ

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

USAID/SMART TA

Nội dung

- Mục tiêu 90-90-90 trong phòng chống HIV/AIDS
- Mục đích và vai trò của TVXN HIV
- Các nguyên tắc của tư vấn xét nghiệm HIV
- Mô hình thí điểm xét nghiệm HIV không chuyên

Mục tiêu 90-90-90 về phòng chống HIV của Việt Nam

ĐẾN 2020...

90%

Người nhiễm HIV biết tình trạng nhiễm của mình

90%

Người biết tình trạng nhiễm HIV được điều trị ARV liên tục

90%

Người điều trị ARV duy trì được tải lượng vi-rút dưới ngưỡng ức chế

Mục đích và vai trò của TVXN HIV

▪ **Tiếp cận chăm sóc và điều trị sớm:**

- Giúp người nhiễm HIV tiếp cận sớm dịch vụ chăm sóc và điều trị HIV, duy trì sức khỏe lâu dài và nâng cao chất lượng cuộc sống

▪ **Dự phòng lây truyền HIV:**

- Giúp những người có nguy cơ nhiễm HIV biết sớm tình trạng nhiễm của mình để có thể bảo vệ được mình và những người khác
- Đảm bảo những người đã từng có hành vi nguy cơ sẽ không đặt mình vào nguy cơ lần nữa
- Điều trị cũng là dự phòng

Các nguyên tắc của XN HIV

- **Ưng thuận** (Consent): XN & TV phải được sự ưng thuận của người nhận dịch vụ XN HIV trên cơ sở họ được cung cấp đủ thông tin về quá trình TV & XN và họ có quyền từ chối (ưng thuận miệng là đủ).
- **Bảo mật** (Confidentiality): Thông tin trao đổi giữa người cung cấp dịch vụ và khách hàng không được tiết lộ cho bất kỳ người nào khác nếu không có sự đồng ý của người làm XN.
- **Tư vấn** (Counseling): Tất cả những người làm XN phải được cung cấp thông tin/tư vấn trước XN và được tư vấn sau XN.
- **Chính xác** (Correct): Người cung cấp dịch vụ có trách nhiệm cung cấp dịch vụ XN chất lượng cao, và áp dụng cơ chế kiểm định chất lượng để đảm bảo kết quả chẩn đoán chính xác.
- **Kết nối** (Connection): XN HIV phải được kết nối với các dịch vụ dự phòng, chăm sóc và điều trị thích hợp và hiệu quả.

CHIẾN LƯỢC QUỐC GIA LIÊN QUAN TVXN HIV (2016-2020)

1. Tuyên truyền lợi ích về xét nghiệm phát hiện sớm tình trạng HIV
2. Tăng cường tính sẵn có dịch vụ xét nghiệm HIV trong tất cả cơ sở y tế
3. Lồng ghép dịch vụ tư vấn, xét nghiệm HIV vào các dịch vụ y tế khác như khám điều trị STI, Lao, sức khỏe sinh sản.
4. Triển khai cung cấp dịch vụ TVXN HIV, điều trị ARV, Methadone trong cùng một địa điểm
5. Phân cấp dịch vụ tư vấn xét nghiệm HIV tại tuyến xã, phường
6. Triển khai hệ thống giám sát đánh giá các khu vực có nguy cơ lây nhiễm HIV, nhưng có tỷ lệ người nhiễm HIV được chẩn đoán thấp

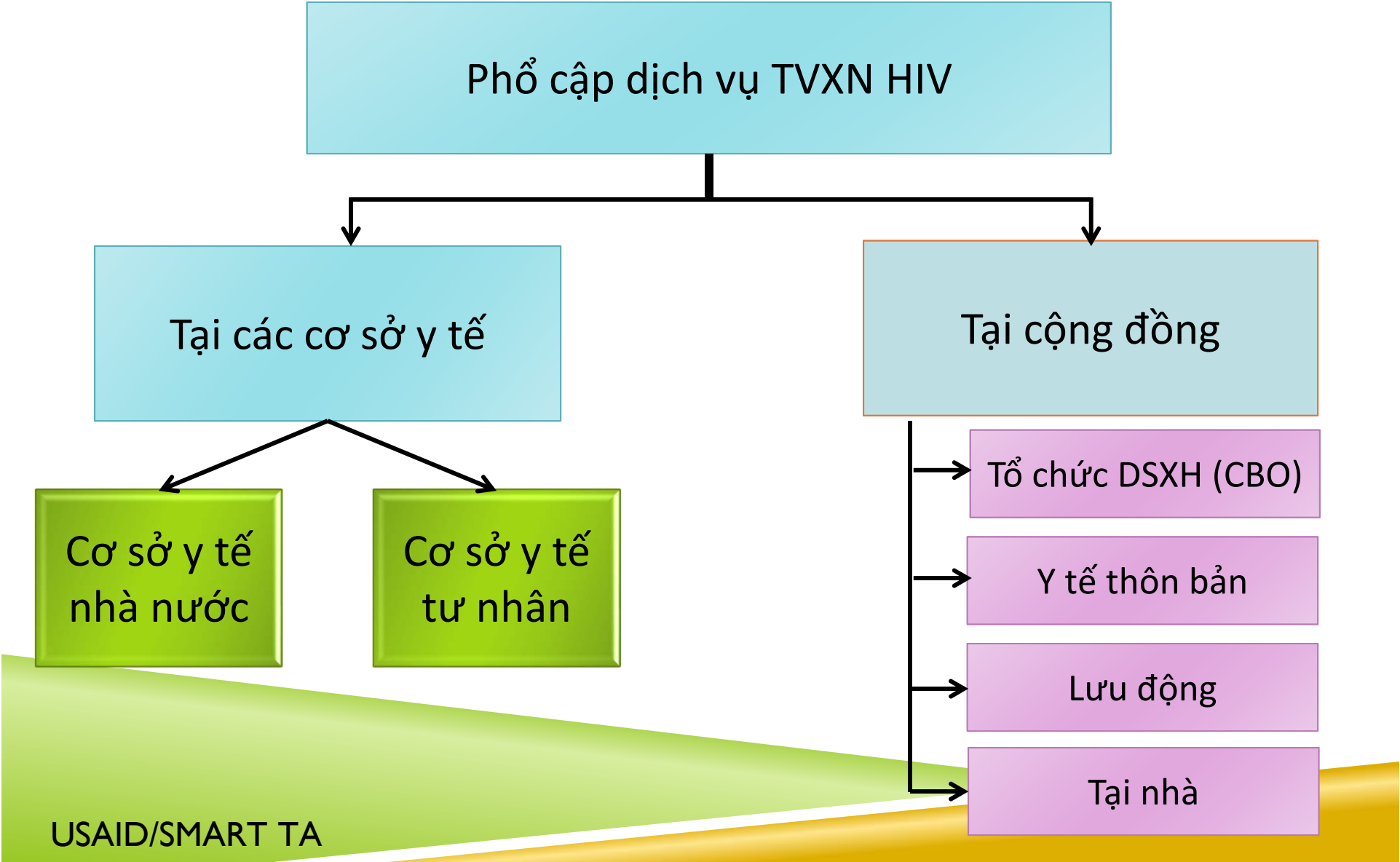
CHIẾN LƯỢC TVXN HIV (2016-2020) (TIẾP)

7. Triển khai tư vấn xét nghiệm HIV dựa vào cộng đồng, chú trọng các giải pháp tăng cường tiếp cận các nhóm có nguy cơ lây nhiễm HIV.
8. Huy động các cơ sở y tế tư nhân cung cấp dịch vụ tư vấn xét nghiệm HIV theo đúng hướng dẫn quốc gia.
9. Đẩy mạnh công tác tư vấn xét nghiệm do nhân viên y tế đề xuất.
10. Nâng cao chất lượng nội dung tư vấn trước và sau xét nghiệm HIV.
11. Ứng dụng công nghệ thông tin trong việc cung cấp dịch tư vấn trực tuyến, chuyển gửi đến dịch vụ chăm sóc điều trị thông qua hệ thống tin nhắn trực tuyến

CHIẾN LƯỢC TVXN HIV (2016-2020) (TIẾP)

12. Áp dụng các kỹ thuật mới xét nghiệm HIV, đặc biệt sử dụng các loại sinh phẩm xét nghiệm HIV có kỹ thuật, quy trình đơn giản, có thể tự thực hiện xét nghiệm.
13. Mở rộng các phòng được phép khẳng định xét nghiệm HIV, đặc biệt khu vực miền núi.
14. Áp dụng các phương cách xét nghiệm chẩn đoán HIV theo hướng dẫn quốc gia, chú trọng sử dụng các sinh phẩm xét nghiệm nhanh để giảm thiểu thời gian trả kết quả xét nghiệm HIV (+)
15. Cải thiện các thủ tục hành chính để rút ngắn thời gian trả kết quả xét nghiệm HIV.
16. Chuyển gửi kết nối thành công những người xét nghiệm HIV dương tính đến điểm chăm sóc điều trị.

MÔ HÌNH CUNG CẤP DỊCH VỤ TVXN HIV

NGƯỜI DÂN CHỦ ĐỘNG LỰA CHỌN DỊCH VỤ TVXN HIV MÀ HỌ CẢM THẤY TIN TƯỞNG

MÔ HÌNH THÍ ĐIỂM XÉT NGHIỆM KHÔNG CHUYÊN HIV TẠI TP HCM

USAID/SMART TA

BỐI CẢNH (2016 – 2017)

Mục tiêu 90-90-90 của Tp.HCM trên nhóm NCC

5.550

90% số người nhiễm HIV biết tình trạng nhiễm của mình

4.995

90% người biết tình trạng nhiễm của mình được đưa vào điều trị

4.496

90% số người được đưa vào điều trị khống chế được tải lượng virus

Bên cạnh đó, Tp.HCM cần xét nghiệm và phát hiện 9,759 người nhiễm HIV từ cộng đồng và đưa 14.270 bệnh nhân uống ARV, trong đó có 4.995 bệnh nhân thuộc nhóm nguy cơ cao

MỤC TIÊU THÍ ĐIỂM

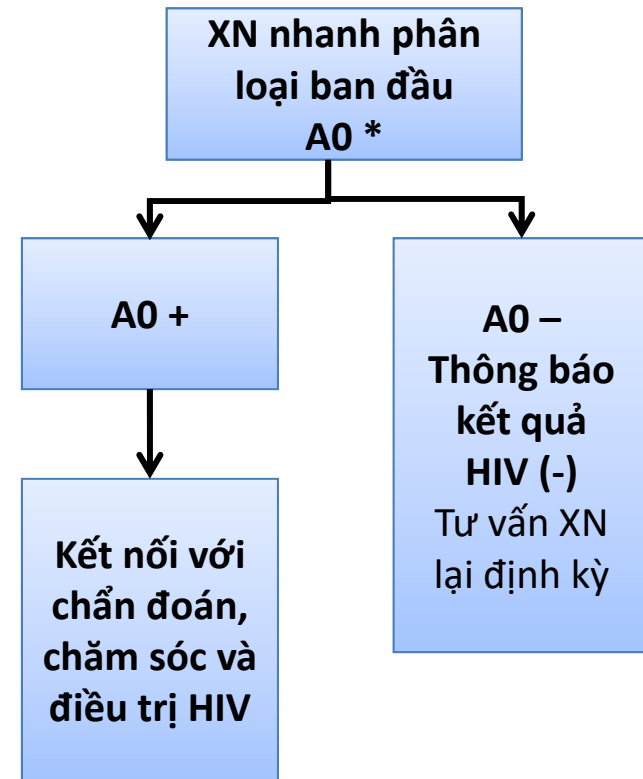
1. Xác định **tính khả thi và sự chấp nhận** mô hình xét nghiệm HIV không chuyên và tự xét nghiệm trong nhóm nguy cơ cao, tổ chức cộng đồng và cán bộ y tế;
2. Đo lường hiệu quả **kết nối** từ khi sàng lọc đến chẩn đoán và đăng ký chăm sóc điều trị ;
3. **Đồng thời, tăng cường khả năng tiếp cận** nhóm đích và hiệu quả dịch vụ tư vấn xét nghiệm HIV, góp phần vào các nỗ lực tiến tới mục tiêu 90-90-90 của tỉnh

ĐỊNH NGHĨA XN KHÔNG CHUYÊN

- ▶ **XN không chuyên theo cách tiếp cận ‘phân loại ban đầu’:**
Khi một người không chuyên được tập huấn sử dụng một test chẩn đoán nhanh đơn lẻ để XN sàng lọc (A0) và chuyển gửi, kết nối tất cả các trường hợp có kết quả XN *phản ứng* để chẩn đoán HIV kịp thời (*WHO, 2015, Hướng dẫn tổng hợp về dịch vụ xét nghiệm*)

XÉT NGHIỆM HIV NHANH SÀNG LỌC PHÂN LOẠI BAN ĐẦU TẠI CỘNG ĐỒNG

- ▶ Là một xét nghiệm HIV nhanh để sàng lọc phân loại ban đầu tại cộng đồng
- ▶ Không phải là xét nghiệm khẳng định chẩn đoán HIV
- ▶ Nhấn mạnh chẩn đoán HIV phải thực hiện tại cơ sở y tế
- ▶ Ưu tiên thực hiện tại những nơi có nhu cầu cao và việc tiếp cận với dịch vụ sẵn có tại cơ sở y tế còn hạn chế

TRONG MÔ HÌNH NÀY:

- Nhân viên XN (Nhân viên hỗ trợ cộng đồng hoặc y tế thôn bản) được tập huấn sử dụng một sinh phẩm xét nghiệm nhanh (có thể là Determine hoặc SD Bioline)
- Sau 20' đọc kết quả xét nghiệm.
 - ▶ Nếu kết quả “*Không có phản ứng*” → thông báo kết quả cho khách hàng, tư vấn sau xét nghiệm và khuyến khích khách hàng xét nghiệm lại theo định kì.
 - ▶ Kết quả “*Có phản ứng*” → tư vấn sau xét nghiệm, giới thiệu và hỗ trợ khách hàng đến Trạm Y tế để được lấy máu làm xét nghiệm khẳng định chẩn đoán, giới thiệu về lợi ích của việc điều trị kịp thời.

→ **Việc xét nghiệm chẩn đoán tình trạng nhiễm HIV phải được thực hiện tại cơ sở y tế được cấp phép.**

ĐỐI TƯỢNG ĐÍCH, ĐỊA BÀN VÀ ĐỐI TÁC CHÍNH

XN không chuyên tại Tp.HCM

- ▶ Đối tượng đích:
 - ▶ Nam quan hệ tình dục đồng giới nam và bạn tình của họ
- ▶ Địa bàn do SMART TA hỗ trợ
- ▶ Đối tác chính:
 - ▶ SYT/TTPC HIV/AIDS, Phòng TVXN HIV quận/huyện

CÁC BƯỚC TRIỂN KHAI CHÍNH

- ▶ Mua sắm và cung ứng sinh phẩm
- ▶ Tập huấn – Tài liệu tập huấn TVXN + kỹ thuật XN chẩn đoán nhanh, dự phòng phổ cập chuẩn, báo cáo
- ▶ Cung cấp dịch vụ
- ▶ Báo cáo, giám sát

CÂU HỎI

